

Trond Varslot
Helgådalsvegen 291
7660 Vuku

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Volden 13/1/2026

Respons på høringsuttalelser fra 4 instanser i forbindelse med Konesjonssøknad for utbygging av Voldafossen Kraftverk

Det søkes om tillatelse til et lite anlegg som gjør bruk av en eksisterende mulighet for vannuttak i en forstøtningsmur ved Voldafossen. Denne ble bygget i 1910 i forbindelse med at elva ble ledet gjennom en kunstig utsprengt kanal i berget, og over det som siden har vært Voldafossen. Rørgate til turbin vil gå gjennom det som i dag er ei steinrøys og legges i en allerede steinsatt åpen kanal.

Vi forutsetter at naturmangfoldsrapporten tilstrekkelig belyser de økologiske konsekvensene, og bemerker at langvarige konsekvenser er karakterisert som enten *ingen*, *ubetydelige*, eller *noe konsekvens*. Samfunnsmessig konsekvens er vurdert positiv. I korte trekk:

- Røret fram til kraftstasjonen dekkes til, slik at det i løpet av kort tid ikke vil være synlig i terrenget.
- Vannføring påvirkes kun i et kort strekke fra noen meter ovenfor vanninntaket til foten av Voldafossen. Dette er en strekning der elva i dag er kunstig ledet over berggrunn, med steinmur eller fjell på begge sider.
- Alt vannet ledes tilbake til Helgåa ved foten til Voldafossen. Innvirkning på vannføring og strømningsdynamikk nedenfor dette punktet er derfor ikke mulig.
- Samfunnsmessige positive effekter er ikke begrenset til produksjon av elektrisitet.
 - Utbygging vil representere bærekraftig verdiskapning i østre delen av Verdal. Det vil således påvirke positivt mulighetene for og lysten til videre bosetning i lokalområdet, noe som er en forutsetning for bevarelse av kulturlandskapet slik det framstår i dag.
 - Fossen kan i dag kun oppleves på avstand om man befinner seg på dyrkamark som ikke dekkes av allemannsretten, eller via traktorveg ned til fossen som bare ryddes sporadisk. Friluftsjnteressene og lokal turisme i området vil nyte godt av oppgradering av veg ned til Voldafossen.

Tanken med Voldafossen Kraftverk er å benytte mulighet til lokal verdiskapning, slik det ble lagt opp til allerede ved byggingen av forstøtningsmuren, og å gjøre dette uten lagvarige negative konsekvenser. Spesifikt har dette prosjektet hverken vann-regulerende magasiner eller flom-vern som mål. De andre mulige prosjektene som bringes på banen av Verdal Kommune i Dillfossen og Granfossen, vil ha en størrelse som vil kunne fungere som flomvern, og vil i så måte bevisst påvirke vannføring, strømningsdynamikk og økologi hele vegen nedstrøms. Det blir etter vår oppfatning feil å forsinke behandlingen av denne søknaden i påvente av at alle søknadene kan behandles samtidig, spesielt fordi begrunnelsen, skalaen og påvirkningen det er snakk om for de ulike prosjektene er så totalt forskjellig.

Under følger noen kommentarer til de fire høringsuttalelsene: *NMBU, Naturvernforbundet, Statsforvalteren i Trøndelag, Verdal kommune*. Underavsnitt følger strukturen i respektive høringsuttalelse.

Mvh Trond Varslot

NMBU:

Vi registrerer at NMBU i sin høringsuttalelse bekrefter at en utbygging vil ha ubetydelig påvirkning på anadrome laksefisk.

Naturvernforbundet:

Vi ser ikke hvordan Swecos rapport kan brukes til å understøtte utsagnet om at konsekvensene for naturmangfoldet av et kraftverk i området vil bli store. I tabellene 6.1 til 6.4 vurderes konsekvensene derimot til å være *ingen/ubetydelige* til *noe konsekvens/forringelse*.

Statsforvalteren:*Landbruk*

Det påpekes at deler av anlegget vil berøre skog av høy bonitet. Dette skyldes nok en feilaktig karakterisering av arealet i gjeldene skogplan. En befaring på området vil avsløre at hele anlegget, som skissert på figur 2.3 i søknaden, stort sett er berggrunn eller steinur, og bare delvis dekket av older og bjørk. Figur 2.6 viser eksempelvis foto av aktuell trase for rør fra vanninntak ned til kraftstasjonen. Skog med høy bonitet berøres ikke av prosjektet.

Det etterlyses beskrivelse av trase for «ny permanent veg». Vi beklager at dette ikke var klart nok beskrevet. Planlagt veg følger en eksisterende traktorveg hele vegen fram til kraftverket. Figur 2.9 indikerer vegtrase langs kanten av jordet og ned fra jordet til kraftstasjonen. Langs kanten jordet er traktorvegen allerede «permanent» i den forstand at den er steinsatt. Oppgradering som her er nødvendig i forbindelse med arbeidet er derfor stort sett et godt lag grus. Fra jordet fortsetter det nå en traktorvegen uten steinfundament ned til kraftstasjonen. Begrepet «ny permanent veg» vil derfor i praksis si at det her må legges et pukk-lag før den gruses.

Høyspentlinje vil bli lagt i henhold til NTEs retningslinjer. Vi forutsetter i likhet med Statsforvalteren at dette gjøres uten varig ulempe for jordbruk. Det er verdt å nevne at trase for linje vil følge vegen, som vist i figur 2.3. Kartskissen fra NTE har plassert kraftstasjonen feil, noe som feilaktig indikerer behov for en mye lengre høyspentlinje.

Klima og Miljø

Vi forutsetter at den uavhengige rapporten «Voldafossen kraftverk – Rapport om biologisk mangfold», utarbeidet av Sweco, tilfredsstiller kravene til kartlegging.

Angående gassovermetning vil vi minne om at det planlegges en enkel terskel i elva, som vil sørge for et vannspeil høyere enn vanninntaket. Videre er dette et anlegg uten sekundærintak. Risikoen for luftinnsug er derfor i utgangspunktet liten. Den lave fallhøyden gjør at det heller ikke er aktuelt med gassinnsprøytning for å regulere trykkvariasjoner. Et fall på under 25m regnes som et veldig lavt i gassovermetnings-sammenheng. Dette vil i seg selv minimere risikoen, og komibert med kort rørgate (50m - 100m, litt avhengig av plassering av turbinen) er det begrenset tid under trykk for luft å løses opp i vannet. Vi anser ikke gassovermetning som et problem gitt anleggets størrelse og utforming.

Samfunnssikkerhet

Aktsomhetsområdet i forbindelse med kvikkleire er belyst også i søknaden. Vi bemerker at forstøtningsmuren som ble bygget fører elveløpet på fast fjell. Vanninntaket og inntaksmagasinet vil ha fast fjell som fundament. Selve kraftverket og rørtraseen legges i ei steinur som tilstøter fast fjell. Vi vil naturligvis bruke fagpersoner i hele byggeprosessen.

Verdal kommune:

Kommunen er en pådriver for kraftutbygging i vassdraget, og er aktivt deltakende i utarbeidelsen av konsesjonssøknader i forbindelse med Dillfossen og Granfossen.

Generelt om kraftutbygging i verna vassdrag

De samfunnsmessige konsekvensene både i form av tilgjengelig elektrisk kraft, lokal økonomisk verdiskapning og bolyst, og tilrettelegging for friluftsliv og turisme er belyst i søknaden. Likeledes de økologiske konsekvensene. Den bredere analysen som kommunen skisserer hører hjemme i et større utbyggingsprosjekt der man eksempelvis tar sikte på å ha en flom-dempende effekt, og således må konsekvensutredes hele vegen nedstrøms.

Natur og miljørisiko

Vi støtter kommunens vurdering av at konsesjonssøknaden «gjør godt rede for risikobildet mtp. trua natur i området og konsekvensen på land og i vann lokalt».

Å hevde at flom- og erosjonsbildet nedstrøms i vassdraget må utredes som ledd av denne søknaden faller på sin egen urimelighet. Likeledes at tørke i flommarkskog kan bli en konsekvens. Vi gjentar at vannføringa i elva endres i en kort lokal strekning hvor elva har berg eller steinmur på begge sider, og at det ikke bygges vannmagasin som en del av prosjektet.

Vannmiljø

Vi anser ikke gassovermetning som et problem gitt anleggets størrelse og utforming. Se forøvrig detaljert kommentar på høringsuttalelse fra Statsforvalteren.

Det er urimelig å hevde at det planlagte prosjektet vil kunne påvirke det kjemiske vannmiljøet – hverken positivt eller negativt. Endrede nedbørsmønster i framtiden vil sannsynlig ha større påvirkningskraft i form av endret avrenning fra jordbruk og gamle gruveanlegg i Malsådalen fra tidlig 1900-tall. Forslag om en kartlegging over minst ett år har derfor som eneste konsekvens å forsinke prosjektet ytterligere.

Friluftsliv

Vi undrer litt over at kommunen har funnet det viktig å understreke sitatet fra St.prop 75 som omhandler *Øvre deler av Helgåa*. Voldafossen ligger i Nedre deler av Helgåa, området som står beskrevet som *flate jordbruksbygder*. Altså er kulturlandskap og bosetningsmønster i området en viktig del av verdiene som blir betraktet som verdifult. Samfunnsnytte i form av lokal verdiskapning og økt bolyst bør derfor vektlegges spesielt positivt.

Kommunen bringer opp et planinitiativ «med mål om å tilrettelegge en tursti fra Vollen skole, via Voldafossens nedre del og over Malsåa – videre nedstrøms til Hærfossen». Om det var realisme og finansiering tilgjengelig for et slikt prosjekt, ville det være naturlig å forvente at vi, som grunneiere på begge sider av Malsåa, var informert om dette. Vi bemerker at Verdal kommune la ned Volden skole i juni 2018. Som nevnt innledningsvis, vil et resultat av utbyggingen bli enklere adkomst til fossefallet for allmenheten.